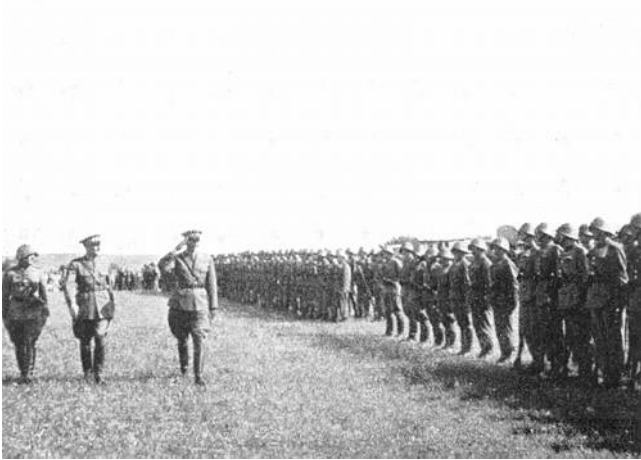

Polytekniker-soldater

Indledning

Jævnfør kongelig resolution af 11. januar 1939 fastsatte Krigsministeriet 20. januar 1939 en særordning for værnepligtige polyteknikere, hvorefter disse kunne fordele deres værnepligt, frem for som tidligere at måtte forvente en værnepligtsperiode på op til 1½ år, efter afsluttet embedseksamen.

Polyteknikerordningen

Kronprins Frederik inspicerer 1. Feltartilleriregiments polyteknikerbatterier, Sønderborg, 1942.
(Fra Kilde 2.)

De der valgte særordningen uddannedes ved feltartilleriet, luftvænsartilleriet eller ingeniørtropperne.

Rekruttiden opdelt i 3 perioder á 60 dage (7. juli til 4. september hvert år, i 3 år).

Efter afsluttet embedseksamen indkaldtes de som kornetelever på de respektive almindelige kornetskoler. De, der ikke skønnedes egnede til kornetter, kunne komme på almindelig korporalskole eller forrette tjeneste som menige. Efter skolen skulle de beståede elever forrette tjeneste som kornetter (korporaler) i 5 måneder.

I 1942 meldte 172, ud af cirka 330 polyteknikerstuderende, til denne ordning.

Kortlære.
(Fra Kilde 3.)

Radiolære.
(Fra Kilde 3.)

Uddannelsesplan

Uddannelsesplan

I bogen *Uddannelsen af artilleriets underofficerer og værnepligtige befalingsmænd samt Grundrids af artilleriets historiske udvikling* findes følgende oversigt over polyteknikerordningens forløb:

Uddannelsesplan for polyteknisk studerende

Fagafdeling	x	År					
		x+1	x+2	x+3	x+4	x+5	x+6
Bygningsteknisk ingeniørvidenskab	Året for studiets påbegyndelse	1. periode 7/7— 4/9	2. periode 7/7— 4/9		3. periode 7/7— 4/9	Kornet- elev og kornet 1/2— 12/10	
Kemisk ingeniørvidenskab		1. periode 7/7— 4/9	2. periode 7/7— 4/9	3. periode 7/7— 4/9		Kornet- elev og kornet 1/2— 12/10	
Maskinteknisk og elektronisk ingeniørvidenskab				1. periode 7/7— 4/9	2. periode 7/7— 4/9	3. periode 7/7— 4/9	Kornet- elev og kornet 1/2— 12/10

1. Polyteknikerbatteri, årgang 1943

Min anledning til at omtale ordningen er, at artillerikonstabel, årgang 1943, 627 Hans A. Kamp Nielsen, velvilligt har stillet en række billeder fra sit fotoalbum til rådighed for en scanning.

Hans A. Kamp Nielsen hørte til 1. Polyteknikerbatteri, 1. Artilleriafdeling, og var i sommeren 1943 til uddannelse i Jægerspris, indtil den blev afbrudt af begivenhederne 29. august.

Billedserien viser polyteknikersoldaterne og deres befalingsmænd, såvel under mere afslappede former som under øvelse og skydning.

En polyteknikersoldats oplevelser

På De danske Feltartilleriforeningers hjemmeside findes en [artikel](#), skrevet af Vagner Aagaard, der omhandler hans tid som soldat efter polyteknikerordningen og efterfølgende som medlem af Modstandsbevægelsen.

Triangel kanontraktor (2-151) med 15 cm felthaubits M.1929, Søndersborg, 1941. Billedet stammer fra den omtalte artikel.

Afslutning

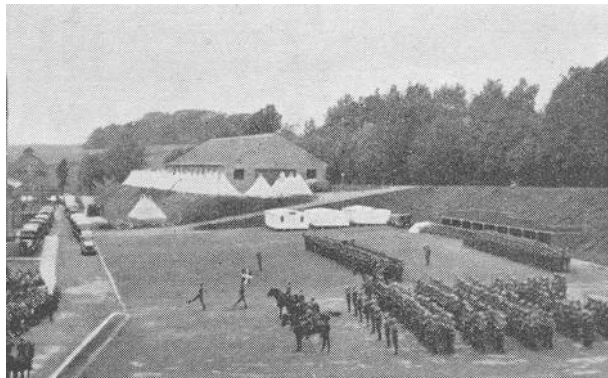
Alternativet til polyteknikerordningen var at aftjene værnepligt efter den almindelige ordning.

Ordnningen bestod frem til 1943. [1\)](#)

Kilder

1. *Hærens Artilleriskole 1923-1962*, Dansk Artilleritidskrift Nr. 1, februar 1993, ISSN 0011-6203.
2. *Dansk militært Månedshæfte*, Nr. 6, 1942.
3. *Folk og Værn*, Nr. 8, oktober 1942.

Per Finsted

Fanen føres ind, Isted-dagen, 25. juli 1942.
(Fra Kilde 3.)

Noter

1) En kommentar fra Peter Kamp Nielsen beskriver blandt andet situationen efter krigen:

Fordelen ved "polyteknikerordningen" var for de ingeniørstuderende, at der kun kom et afbræk på 5 måneder efter eksamen, frem for de nævnte 18 måneder. Fordelen for Forsvaret (de facto Hæren) var, at der var relevant uddannede reserveofficersemner til rådighed, specielt til de "tekniske våbenarter". Et af problemerne i 1848, 1864 samt under Første Verdenskrig var en for lille officerskadre til de store styrker af genindkaldte, der blev uddannet af en beskedent skare faste officerer, der i krig også skulle bruges på andre poster.

Polyteknikerordningen blev ikke genoptaget efter krigen. Med op til 18 måneders værnepligt, og en indkaldelsesprocent tæt på 100, var der ingen problemer med at skaffe egnede og villige kandidater til reserveofficersuddannelsen.

Det, der efter krigen kom nærmest i retning af den gamle polyteknikerordning var: "Særordningen for værnepligtige ingeniører", der bestod indtil begyndelsen af 1990'erne, hvor Dansk Ingeniørforening fik den afskaffet som "løntrykkeri".

Særordningen bestod af en afkortet rekruttskole - 2 måneder, mod 3 måneder i resten af Forsvaret, en afkortet sergentskole for alle på 4 måneder, og derefter mulighed for en særlig officersuddannelse på 4 måneder. Der var ikke geleddtjeneste, men man forrettede tjeneste på forsvarets skoler, primært Hærens Ingeniør- og ABC-skole, Hærens Artilleriskole (og tilsvarende i Søværnet og Flyvevåbnet) samt ikke mindst i Forsvarets forskningstjeneste. Dette varede i den resterende del af tjenestetiden på 18 måneder.